

Debat – Hoe verbeteren we onze democratie?

Korte omschrijving werkvorm

In de eerste les bereiden de leerlingen vier debatstellingen voor (twee per groep). De debatstellingen zijn herleid uit het rapport van de staatscommissie parlementair stelsel. Deze commissie heeft voorstellen gedaan voor het versterken van de democratie en de rechtsstaat in Nederland. Elke groep bereidt twee stellingen voor, waarbij ze zijn ingedeeld als voor- of tegenstanders. In de tweede les vindt het daadwerkelijke debat plaats.

Leerdoel

- Leerlingen zijn zich ervan bewust dat het Nederlandse parlementaire stelsel niet in beton gegoten is en dat de regering wil zoeken naar manieren om de democratie en de rechtsstaat te versterken.
- Leerlingen kennen ten minste vier aanbevelingen uit het rapport van de staatscommissie parlementair stelsel.
- Leerlingen kunnen vanuit een opgelegde positie een standpunt onderbouwen, presenteren en argumenten uitwisselen.

Bronnen

- Rapport Staatscommissie parlementair stelsel
-Het volledige rapport
<https://www.staatscommissieparlementairstelsel.nl/binaries/staatscommissie-parlementair-stelsel/documenten/rapporten/samenvattingen/12/13/eindrapport/Eindrapport+-+Lage+drempels%2C+hoge+dijken.pdf>
-De publieksversie:
<https://www.staatscommissieparlementairstelsel.nl/documenten/rapporten/samenvattingen/12/13/samenvatting-nl-publieksversie>
- www.debatindeklas.nl/debatvormen
- www.slideshare.net/marenjp/debatteren

Duur

2 uren

Benodigheden

- PowerPoint 'Debat – Hoe verbeteren we onze democratie?'
<https://prodemos.nl/debat-hoe-verbeteren-we-onze-democratie/>

Handleiding

Stap 1: Vertel dat in de Grondwet staat dat de Tweede en Eerste Kamer het gehele Nederlandse volk vertegenwoordigen. Maar veel kiezers voelen zich niet goed vertegenwoordigd, en zijn dat ook niet altijd. Hoe zorgen we voor een goede representatie van alle Nederlanders? Wat zijn andere manieren om onze democratie te versterken?

Leg uit dat de regering vorig jaar een *staatscommissie parlementair stelsel* heeft ingesteld. Deze commissie kreeg de opdracht om te onderzoeken of er veranderingen nodig zijn om de democratie, de rechtsstaat en het werk van het parlement te versterken. En zo ja: welke

veranderingen nodig zijn. De commissie heeft nu het rapport met haar bevindingen af. Ze hebben verschillende veranderingen voorgesteld.

Vertel dat de leerlingen de volgende les over vier van de voorgestelde wijzigingen gaan debatteren. Je gaat de klas hiervoor in vier groepen indelen. Elke groep krijgt twee stellingen om voor te bereiden.

Stap 2: Leg de debatvorm aan de leerlingen uit.

- a) Het begint met de opzetfase. Daarin mogen eerst de voorstanders en dan de tegenstanders in maximaal twee minuten een inleidende speech geven: ze zeggen wat hun standpunt is en dragen daar argumenten voor aan.
- b) Hierna volgt de reactiefase waaraan alle debaters meedoen. Zes minuten lang mag er worden gediscussieerd over de stelling. Net zoals bij het Lagerhuisdebat mag je pas spreken als je het woord krijgt van de debatleider. U bent zelf als docent de debatleider. Tijdens deze fase mag er veel worden gereageerd op elkaars argumenten.
- c) Om het debat af te sluiten volgt de conclusiefase. Hier mag elke debater een *final statement* maken. Dat is één zin die de kern van het debat samenvat. Elk team heeft hier maximaal een minuut voor. De tegenstanders beginnen met de *final statements*, de voorstanders krijgen het laatste woord.

Stap 3: Deel de klas in vier groepen in. Elke groep krijgt 2 stellingen om voor te bereiden. Gebruik voor de verdeling van de groepen onderstaand schema. U kunt de leerlingen de rest van de les de tijd geven om het debat voor te bereiden. Laat ze hierbij gebruik maken van internet.

	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 4
1.	Eens	Oneens	X	x
2.	X	X	Eens	Oneens
3.	Oneens	X	X	Eens
4.	X	Eens	Oneens	X

Schema 1. Groepsverdeling

U kunt zelf vier stellingen kiezen uit de onderstaande lijst. Stellingen met één asterisk erachter zijn het makkelijkst, stellingen met drie asterisksen erachter het moeilijkst. Zorg dat de stellingen 1 en 2 en de stellingen 3 en 4 door verschillende groepen worden voorbereid, zodat elk groepje twee heel verschillende stellingen mag voorbereiden.

Stellingen

1. Er moeten meer stembussen komen op mbo-locaties *
2. Het moet mogelijk zijn dat mensen een dag of een bepaald aantal dagen voor de verkiezingsdag al hun stem uit kunnen brengen.*
3. 5 Mei, Bevrijdingsdag, moet verbreed worden tot dé feestdag voor en van de democratische rechtsstaat.*
4. Geschiedenis en staatsinrichting moeten verplichte vakken worden tijdens alle schooljaren in het voortgezet onderwijs.*

5. Er moet een bindend correctief referendum worden ingevoerd **
6. Er moet een constitutioneel hof komen, dat wetten mag toetsen aan de klassieke grondrechten. **
7. Kiezer moeten bij landelijke verkiezingen niet alleen op een partij stemmen, maar ook op een formateur. ***

Stap 4: Zet de tafels aan de kant. Zet voor de debaters stoelen neer in het midden van het lokaal, zodanig dat de voor- en tegenstanders tegenover elkaar zitten. De overige leerlingen kunnen met hun stoel daar omheen zitten.

Stap 5: Leg aan de hand van dia 2 in de PowerPoint de debatregels uit:

1. Laat de ander uitpraten.
2. Luister goed naar wat iemand zegt en probeer daar op te reageren.
3. Spreek duidelijk en ga niet roepen en schreeuwen.
4. Geef argumenten.
5. Kijk elkaar aan en straal zelfvertrouwen uit.
6. Blijf bij het onderwerp.
7. Als je iets wilt zeggen, dan ga je staan. Je praat pas als je de beurt krijgt.

Stap 6: Herhaal aan de hand van dia 3 in de PowerPoint uw uitleg over de debatvorm.

- 2 minuten betoog voorstander
- 2 minuten betoog tegenstander
- 6 minuten debat met alle debaters
- 1 minuut *final statement* tegenstander
- 1 minuut *final statement* voorstander

Stap 7: Leid het debat. U bent de voorzitter en geeft de beurten. Vraag per stelling aan een leerling die op dat moment niet debatteert om de tijdbewaker te zijn.

U kunt tijdens het debat de betreffende stelling tonen op het scherm. Gebruik hiervoor de dia's 4 t/m 10.

Tip: Geef de leerlingen die tijdens een stelling het publiek vormen de opdracht om op te letten welk team ze het beste vinden. Na afloop van het debat kunt u enkele leerlingen vragen welk team ze het beste vonden en waarom. En/of u kunt ze door middel van applaus laten stemmen welk team het beste debatteerde.